

Sygn. akt V ACa 829/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Olga Gornowicz-Owczarek (spr.)
Sędziowie :	SA Jadwiga Galas SA Aleksandra Janas
Protokolant :	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko P. W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 3 sierpnia 2015 r., sygn. akt X GC 317/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Aleksandra Janas	SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Jadwiga Galas
----------------------	-----------------------------	-------------------

Sygn. akt V ACa 829/15

UZASADNIENIE

Powódka Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 21 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GNC 427/11 i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Jako podstawę prawną roszczenia powódka wskazała przepis art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz wskazała, że przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności przeczy istnieniu zasądzonej wierzytelności i wykonaniu usług marketingowych analizy rynku lub usług zgodnych z kontraktem. Zdaniem powódki, pozwany P. W. doprowadził do wyprowadzenia środków finansowych ze spółki w oparciu o pozorne umowy i fikcyjne faktury m.in. objęte umową cesji wierzytelności na rzecz (...) Sp. z o.o. Wierzytelność objęta umową cesji nie istniała i nie istnieje. Dodała, że nie uczestniczyła w postępowaniu przez Sąd Okręgowy w Gliwicach o sygn. akt X GNC 427/11, bowiem nie został jej prawidłowo doręczony pozew.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o odrzucenie pozwu jako zmierzającego do rozpoznania sprawy już raz zakończonych prawomocnym orzeczeniem, względnie oddalenie powództwa jako bezzasadnego i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa. Zdaniem pozwanego, powódka nie wykazała, aby zostały spełnione przesłanki wynikające z przepisu art. 840 k.p.c.

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powodowej spółki na rzecz pozwanego P. W. kwotę 7.217 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 7 września 2011 r. pozwany wniósł pozew przeciwko Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., będącej powódką w rozpoznawanej sprawie o zapłatę kwoty 327.562,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 listopada 2011 r. Sąd uwzględnił roszczenie w całości. Odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu i załącznikami został wysłany powódce na adres siedziby wskazany w rejestrze przedsiębiorców KRS powódki. W dniu 2 stycznia 2012 r. Sąd nadał z urzędu klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał żądanie pozwu za niezasadne wobec braku przesłanek określonych w art. 840 § 1 k.p.c.

Zgodnie ze wskazanym przepisem dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Nadto dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z okoliczności podniesionych w pozwie wynika, że powódka zmierzała do zakwestionowania istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, który pochodził od sądu, co jest niedopuszczalne. Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa

z art. 840 k.p.c. jest wykonalność tytułu wykonawczego. Zadaniem powództwa opozycyjnego nie jest weryfikacja prawidłowości prawomocnego orzeczenia, które - w braku odmiennych unormowań - wiąże sąd rozpoznający powództwo przeciwegzekucyjne. Powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonych prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Na podstawie wskazanego przepisu nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia, a podważenie prawomocnego orzeczenia może nastąpić w trybie nadzwyczajnego środka

zaskarżenia. Przesłanką uzasadniającą uwzględnienie powództwa przeciwegzekucyjnego jest wykazanie, iż pomimo prawomocności orzeczenie to nie może być egzekwowane na skutek nowych zdarzeń, jakie nastąpiły po zamknięciu rozprawy.

Powódka nie wykazała, aby nastąpiło jakiekolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie mogło być egzekwowane. Stąd jej powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka domagając się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa.

Powódka zarzuciła:

- nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy i niezbadanie podstawy faktycznej i prawnej roszczenia skierowanego przez pozwanego P. W. przeciwko powodowej spółce w sprawie tut. Sądu o sygn. akt X GNc 427/11, mimo iż podniesione przez powodową spółkę zarzuty w pozwie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego są zasadne i winny być rozpoznane w niniejszej sprawie, a w szczególności zarzut nie istnienia zdarzenia, na którym oparto poprzednio wydany tytuł wykonawczy;
- naruszenie prawa procesowego, a to art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i niewezwanie zawnioskowanych przez powoda świadków, pomimo posiadania przez nich ważnych informacji w sprawie, a to nieprzysługiwania pozwanemu żadnych roszczeń w stosunku do powodowej spółki oraz braku upoważnienia do odbioru w imieniu spółki faktur przez J. J..

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie odniosła zamierzonego skutku i jako niezasadna podlegała oddaleniu w myśl art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za własne.

Żądanie strony powodowej niewątpliwie zmierza do podważenia zasadności wierzytelności stwierdzonej prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 21 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt X GNc 427/11. Powódka domaga się ponownego sądowego rozstrzygnięcia kwestii, która była przedmiotem uprzedniego, już prawomocnie zakończonego postępowania sądowego. W badaniu istnienia wierzytelności przysługującej pozwanemu wobec powodowej spółki upatruje istotę niniejszej sprawy. Tymczasem powództwo o pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego temu nie służy i nie może zmierzać do badania prawidłowości prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, które korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Jakkolwiek podstawą powództwa opozycyjnego może być kwestionowanie istnienia tytułu egzekucyjnego (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.), tym niemniej konieczne jest wyraźne rozróżnienie pomiędzy tytułami egzekucyjnymi będącymi orzeczeniami sądowymi i innymi tytułami egzekucyjnymi. To rozróżnienie wiąże się ze skutkami prawomocności materialnej orzeczeń sądowych. Z mocy art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenia sądowe wiążą nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz także inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. W powództwie przeciwegzekucyjnym nie jest zatem dopuszczalne zwalczanie sądowego tytułu wykonawczego poprzez odwołanie się do faktów i dowodów, istniejących przed powstaniem tego tytułu i zmierzających w istocie rzeczy do podważenia orzeczenia objętego tym tytułem. Natomiast w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mowa jest o wygaśnięciu zobowiązania albo niemożności jego egzekwowania na skutek zdarzenia, które zaszły po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Chodzi o zdarzenia materialnoprawne, z którym łączy się powstanie, zmiana albo wygaśnięcie stosunku cywilnoprawnego.

Powództwo oparte zostało w całości na zarzutach mających doprowadzić do zweryfikowania treści nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt X GNc 427/11. Tego rodzaju charakter posiadały wszystkie powołane w pozwie okoliczności związane z powstaniem wierzytelności objętej tytułem egzekucyjnym i podniesione zarzuty o niewykonaniu przez pozwanego zobowiązania, za które przyznano mu wynagrodzenie. Pozostawały one w całości poza zakresem znaczeniowym dyspozycji art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i jako takie nie podlegały merytorycznemu badaniu. Zbędne zatem stało się również prowadzenie postępowania dowodowego na te okoliczności, gdyż pozostawały one bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powództwo podlegało oddaleniu również z innego powodu. Legitymację bierną w postępowaniu o pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu egzekucyjnego posiada zawsze aktualny wierzyciel. Powództwo opozycyjne można bowiem wytoczyć dopiero po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Jak wynika już z okoliczności powołanych w pozwie wierzytelność ujęta nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt X GNc 427/11 została przelana na rzecz (...) Sp. z o.o. i na rzecz następcy prawnego nadano klauzulę wykonalności. Następca prawny wystąpił także z nowym powództwem opartym na art. 299 k.s.h. przeciwko członkom zarządu powodowej spółki. W chwili obecnej pozwany nie jest już wobec tego wierzycielem powódki i nie posiada wobec niej tytułu wykonawczego, który w trybie art. 840 § 1 k.p.c. mógłby być przez powódkę zwalczany.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy prawidłowo oddalił powództwo powołując się na brak przesłanek z art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Konsekwencją oddalenia apelacji było obciążenie powódki jako strony przegrywającej kosztami postępowania w myśl art. 98 i art. 99 k.p.c. Na jedyny koszt poniesiony przez pozwanego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 5.400 zł, ustalone według § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Jadwiga Galas